

Kirjallinen kysymys KK 64/2026 vp

Saku Nikkanen sd

Kirjallinen kysymys toimenpiteistä kuolinpesien sekä käytöstä poistuneiden luvallisten aseiden päättymisen estämisestä rikollisten käsiin

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on arviolta lähes puolitoista miljoonaa luvallista ampuma-asetta ja noin 460 000 aseluvan haltijaa (Yle, 2026). Suurten ikäluokkien edustajilla on ollut omistuksessaan keskimääräistä enemmän ampuma-aseita. Heidän ikääntymisensä on nostanut esiin ilmiön, jossa perittyjä tai käytöstä poistuneita aseita on merkittävästi vapailla markkinoilla.

Poliisihallituksen mukaan kuolinpesissä oli vuonna 2025 lähes 14 000 asetta, mikä on yli neljänneksen enemmän kuin edellisvuonna. Vuosina 2015—2025 kuolinpesissä oli yhteensä lähes 119 000 asetta. Samana aikana kuolinpesäaseista on kadonnut tai varastettu noin 12 800 asetta, eli lähes 11 prosenttia kaikista kuolinpesistä ilmoitetuista aseista. Poliisiviranomaiset arvioivat, että osa kadonneista aseista päätyy rikollisten käsiin.

Kuolinpesien lisäksi merkittävässä asemassa ovat ne aseiden omistajat, jotka ovat lopettaneet metsästyksen tai ampumaharrastuksen, mutta joilla on edelleen hallussaan siihen tarkoitettuja luvallisia aseita. Osa heistä on iäkkäitä tai heidän toimintakykynsä on saattanut heikentyä niin, ettei aseiden säilytys tai valvonta enää toteudu asianmukaisesti. Myös heidän omaisilleen voi olla epäselvää, miten eteneminen tällaisessa tilanteessa tulisi hoitaa, mikä lisää riskiä aseiden päättymisestä valvonnan ulkopuolelle.

Aseyrittäjien mukaan kuolinpesien aseita tarjotaan heille lähes päivittäin, ja luvattomia asekauppaa koskevia kyselyitä tehdään räikeästi, myös selvästi käypää arvoa suuremmilla rahatarjouksilla. Tämä kehitys kasvattaa riskiä siitä, että yhteiskuntaan päätyy entistä enemmän luvattomia ja jäljittämättömiä aseita.

Sekä kuolinpesien että toimintakykynsä menettäneiden tai harrastuksen lopettaneiden aseiden omistajien tilanteet kuormittavat viranomaisia. Monet ihmiset eivät tunne velvollisuuksiaan aseiden käsittelyssä, luovuttamisessa tai luvan peruuttamisessa. Nykytilanne luo sekä turvallisuusriskin että hallinnollista painetta poliisille.

Ehdotan määräaikaista kokeilukampanjaa perintöaseiden tai harrastuskäytöstä poistuneiden aseiden keräämiseksi poliisille. Useissa maissa on käytössä vastaavia kannustimia, joilla helpotetaan luvattomien tai tarpeettomien aseiden luovuttamista viranomaisille. Suomessa poliisi ei maksa aseiden luovutuksesta erillistä korvausta. Esittäisin harkittavaksi, että pieni

Kirjallinen kysymys KK 64/2026 vp

taloudellinen kannustin esimerkiksi 50—100 euroa voisi rohkaista kuolinpesien perillisiä sekä iäkkäitä tai harrastuksesta luopuneita aseiden omistajia toimittamaan aseet viranomaisille tai luvalliseen käsittelyyn sen sijaan, että aseita päätyy epäviralliseen kauppaan tai valvomattomiin olosuhteisiin. Tämä kokeilu olisi tärkeä sisäisen turvallisuuden parantamiseksi, vaikka se hieman maksaisikin. Kuolinpesistä katoaa kuitenkin tällä hetkellä niin merkittävä määrä aseita.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa, ettei kuolinpesien tai käytöstä poistuneiden luvallisten aseiden määrästä päädy jatkossa merkittäviä määriä rikollisten käsiin,

onko hallitus valmis selvittämään mahdollisuutta ottaa käyttöön taloudellinen kannustin, esimerkiksi poliisin maksama kohtuullinen korvaus, jotta kuolinpesien perilliset sekä aseharrastuksen lopettaneet tai toimintakykynsä menettäneet henkilöt luovuttaisivat aseet viranomaisille tai luvalliseen asekauppaan nykyistä herkemmin ja

mitä muita toimia hallitus suunnittelee kuolinpesien ja käytöstä poistuneiden ampuma-aseiden hallinnan tehostamiseksi ja viranomaiskuormituksen vähentämiseksi?

Helsingissä 4.3.2026

Saku Nikkanen sd